

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/169
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.1.2024/37
Karar Numarası : 2024/23
Başvuran : Y. T.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bafra T Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın tek kişilik odada kalma talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Hastalığı sebebiyle tek kişilik odada tutulmasının uygun görüldüğüne dair sağlık raporu bulunmasına rağmen söz konusu raporun dikkate alınmayarak 25-30 kişilik koğuşta tutulduğunu,

b. İdare ve Gözlem Kurulu tarafından oda/koğuş değiştirme talebinin uygun bulunmadığından mevcut odada kalmaya devam etmesine ve oda değiştirme talebinin reddine karar verildiğini,

c. Konuya ilişkin Bafra İnfaz Hakimliğine başvurarak bahsi geçen karara itiraz ettiğini ve İnfaz Hakimliği tarafından itirazının kabul edilerek ilgili kararın kaldırılması yönünde karar alındığını fakat alınan bu kararın uygulanmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Hakkari Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesinin 20/10/2017 tarihli raporunu ilgi tutarak tekli odada barındırılmak istediği, söz konusu sağlık kurulu raporunda antisosyal kişilik bozukluğu tanısı ile "*Sosyal iletişiminin fazla olduğu kalabalık ortamlarda sorun yaşayabilir. Tek başına kalmasının uygun olabileceği düşünülmüştür. Oy birliği ile alınmış sağlık kurulu kararıdır.*" şeklinde karar alındığı,

b. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 28'inci maddesi uyarınca mahpusların kalacakları koğuşların belirlenmesi ve değiştirilmesinin İdare ve Gözlem Kurulunun görev ve yetkisinde olduğu,

c. Başvuranın tekli odaya geçme talebine istinaden İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 26/4/2022 tarihli karar ile talebin reddine karar verilmesi üzerine 28/4/2022 tarihli dilekçesi ile söz konusu karara itiraz ettiği, İnfaz Hakimliğinin 20/5/2022 tarihli kararı ile talebinin kabulüne ve ilgili kararın kaldırılarak talep hakkında yeniden değerlendirilmesine karar verildiği,

ç. Söz konusu karara istinaden İdare ve Gözlem Kurulu tarafından "*...Hükümlünün psikolojik uyum sorunları olduğu, değişim ve gelişim için adım atmadığı, intihar teşebbüsünde bulunma gibi eylemlere*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

başvurabileceği, Kurum personelini yıpratmak maksatlı çeşitli söylemlerde bulunduğu, ikincil kazançlar elde etmeye ve Kurum idaresini zora sokmaya yönelik davranışlarının olduğu, gündelik hayata ve toplum içerisinde bireysel uyum sağlayabileceği, talep ettiği tekli odaların tedavi amaçlı revir birimi olmadığı, aksine ağırlaştırılmış müebbet hapis cezaları ile kesinleşmiş hücreye koyma disiplin cezalarının infazı amacıyla kullanıldığı gözlemlendiğinden...” gerekçesiyle talebinin yeniden reddine karar verildiği,

d. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı” başlıklı 25’inci maddesinin birinci fıkrasında; “Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir: a) Hükümlü, tek kişilik odada barındırılır.” hükmü ile “Hükümlünün barındırılması ve yatırılması” başlıklı 63’üncü maddesinde; “Tehlikeli hâli bulunan hükümlü ancak bir veya üç kişilik odalarda, diğer hükümlüler ise kurumun fizikî yapısı, kapasite durumu ve güvenlik gerekleri göz önüne alınarak cezaevi yönetimi tarafından belirlenecek sayıda mahkûmun kalabileceği odalarda barındırılırlar.” hükmünün bulunduğu, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “İdare ve Gözlem Kurulunun Görev ve Yetkileri” başlıklı 28’inci maddesinde ise “Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek.” hükmünün bulunduğu,

e. Devlet veya üniversite hastanelerinde bulunan sağlık kurulunun mahpusların oda ve koğuşlarını değiştirme yetkisi bulunmadığı, başvuran adına düzenlenen 20/10/2017 tarihli sağlık kurulu raporunda da sadece konuya ilişkin tavsiyede bulunulduğu,

f. Başvuranın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almadığı, Kurumda 20 adet tekli oda bulunduğu, bunların 15 tanesinde ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını infaz eden hükümlülerin barındırıldığı, bir tanesinde terör suçundan bir tutuklunun örgüt suçundan hükümlülerin odalarına verilememesi nedeniyle tedbiren barındırıldığı, diğer dört odada ise kesinleşen hücreye koyma disiplin cezalarının infazlarının gerçekleştirildiği, başvuranın kendi talebi dışında cezasını tekli odada infaz etmesini gerektiren bir durumun tespit edilmediği ve suç türüne uygun odada cezasını infaz ettiği belirtilmiştir.

4. Başvuran yasal süre içerisinde Kurumumuza yazılı görüşünü sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Yargı yetkisi” başlıklı 9’uncu maddesi şöyledir:

“Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.”

5. Anayasa’nın “Mahkemelerin bağımsızlığı” başlıklı 138’inci maddesi şöyledir:

“Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ...”

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” ve sekizinci fıkrasında yer alan “9’uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular

hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.” delaleti ile özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, aynı maddenin dördüncü fıkrasında: yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarının ve Anayasa’nın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlerin başvuru konusu olamayacağı belirtilmiştir

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*” başlıklı 40’inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “*Ön incelemenin yapılması*” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

“Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ..... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir. ”

10. Mezkûr Yönetmelik’in “*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Anayasa’nın 9’uncu ve 138’inci maddelerinde yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasında hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 17’nci maddesinde yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 40’inci ve 48’inci maddelerinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

14. Başvuranın tek kişilik odada kalma talebine ilişkin muhatap Kurum tarafından gönderilen bilgi ve

belgeler incelendiğinde; başvuranın Bafra İnfaz Hakimliğine müracaat ettiği, Bafra İnfaz Hakimliği tarafından 27/4/2022 tarihinde başvurunun kabulü ile ilgili kararın kaldırılmasına dair kararın alındığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda yargı makamı nezdinde ileri sürüldüğü tespit edilen başvurunun Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrası ile 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hükümler çerçevesinde kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/01/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye